

Häme

24.11.2015

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Nuorisolain uudistaminen -työryhmämuiston esitys uudeksi nuorisolaiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi nuorisolaki, joka korvaisi nykyisen nuorisolain vuodelta 2006.

Hämeen ELY-keskus esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. 1-3 §. *Lain tarkoitusta koskevat säännökset* korvattaisiin esityksen mukaan tavoitteita koskevilla säännöksillä. Lakiin lisättäisiin myös säännökset lain soveltamisalasta ja laissa olevaa nuorten ikämääritelmää nykyisestä tarkistettaisiin. Esitetyssä uudistuksessa alaikärajaa esitetään nostettavaksi oppivelvollisuusikäisiin nuoriin ja yläikärajaa esitetään nostettavaksi yhdellä vuodella. Näin ollen nuorilla tarkoitettaisiin 7 - 29 -vuotiaita, mutta nuorten osallistumisessa ja kuulemisessa otettaisiin huomioon myös tätä nuoremmat lapset.

Hämeen ELY-keskus näkee esitetyn muutoksen perusteltuna, koska nuorisopalveluja ei pääsääntöisesti ole tarjolla 0 - 6 -vuotiaille. 29-vuoden yläikäraja selkiyttää nykyisen lain ikäraajatulkintaa ja nostaa sen lähemmäs EU:n nuoriso-ohjelmissa käytettyä nuorten ikärajaa.

2. 4 §. *Valtion vastuu*. Neljännen pykälän mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vastaisi nuorisotyön ja -politiikan yleisestä johdosta, yhteensovittamisesta ja kehittämisestä sekä yleisten edellytysten luomisesta valtionhallinnossa. Nuorisotyön ja -politiikan aluehallinnon tehtävistä vastaisivat aluehallintovirastot, jotka toimivat läheisessä yhteistyössä kuntien kanssa.

Hämeen ELY-keskus näkee tärkeänä pykälän 3 momentin, jossa säädettäisiin, että valtion tulee tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä kuntien, nuorisoalan järjestöjen ja muiden yhteisöjen sekä nuorten kanssa. Muut yhteisöt olisivat työryhmän näkemyksen mukaan muun muassa nuorisopalveluita tuottavat muut kuin nuorisoalan järjestöt, yritykset ja muut yhteisöt. Säännöksellä on tarkoitus vahvistaa perustuslain 21 §:ssä tarkoitettua hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvaa kuulemisperiaatetta, jolloin toimivaltaisen valtion viranomaisen tulee harkita yhteistyön muoto ja toteutus käsiteltävänä olevan asian mukaisesti.

3. 5 §. *Valtion nuorisopolitiikan ohjelma*. Kyseisen pykälän 3 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelisi nuorisopolitiikan ohjelman yhteistyössä asianomaisten muiden ministeriöiden kanssa. Näitä ministeriöitä olisivat työryhmän mukaan lähinnä sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö ja oikeusministeriö.

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on tärkeää, että valtion nuorisopolitiikan ohjelma valmistellaan laaja-alaisena yhteistyönä kyseisten virastojen kanssa.

4. 8 §. *Kunnan vastuu.* Pykälässä säädetään kunnan vastuusta nuorisotyössä ja -politiikassa. Esitetty muutos vahvistaa kunnan itsenäistä vastuuta toteuttaa nuorisotyötä ja -politiikkaa päättämällään, ja paikallisiin olosuhteisiin sopivalla tavalla.

Koska kunnat ovat erikokoisia ja väestörakenteeltaan erilaisia, on Hämeen ELY-keskuksen mielestä hyvä, että ne voivat organisoida palvelut eri tavalla paikalliset olosuhteet huomioiden.

5. 9 §. *Monialainen yhteistyö.* Pykälän 1 momentin mukaan kunnassa tulisi olla paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä olisivat kaikki kunnassa asuvat nuoret. Halutessaan kunnat voisivat koota yhteisen verkoston. Kunnat voisivat myös yhdistellä eri kohderyhmille suunnattuja verkostoja haluamallaan tavalla, kunhan nimetylle verkostolle olisi annettu tehtäväksi ehdotetun lain mukaiset tehtävät.

Hämeen ELY-keskuksen mielestä on perusteltua, että verkoston kokoonpanosta ei jatkossa enää säädettäisi. ELY-keskus kuitenkin korostaa sitä, että verkostoon tulisi kuulua edelleen opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ-, poliisi- ja puolustushallinnon edustajat joko pysyväisinä jäseninä tai tarpeen mukaan asiantuntijajäseniksi kutsuttuina. Useiden kuntien yhteinen verkosto myös helpottaa valtion paikallis- tai aluehallinnon eli työ-, poliisi- ja puolustusviranomaisten osallistumista verkostotyöhön.

6. 10 §. *Etsivä nuorisotyö.*

Hämeen ELY-keskus näkee tärkeänä muutoksena nykyiseen lakiin verrattuna sitä, että ehdotetussa pykälässä etsivässä nuorisotyössä korostetaan myös nuoren osallisuuden ja elämänhallinnan edistämistä

7. 12 §. *Rekisteri viranomaisten yhteistyötä varten etsivässä nuorisotyössä.* Tämän uuden pykälän 3 momentin mukaan kunta voisi kirjallisella sopimuksella antaa nuoren kanssa toimivalle rekisteröidylle yhdistykselle, säätiölle tai muulle yhteisölle oikeuden käyttää rekisteriä tietojen luovuttamista varten.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan varhaisen tuen tarvetta voidaan kartoittaa aikaisessa vaiheessa, kun avataan viranomaisten ohella myös muille toimijoille mahdollisuus helposti ilmaista huoli nuoresta. Näin esimerkiksi harrastustoimintaa tarjoavat tahot voisivat sopimuksen perusteella käyttää rekisteriä. Tärkeää on luonnollisesti se, että sopimuksen perusteella rekisteriä käyttäville tahoille eivät välity muiden luovuttamat tiedot nuoresta.

8. 27 §. *Huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa.* Kyseisen uuden säännöksen mukaisesti säädettäisiin huumausainetestauksesta, jota koskevat säännökset vastaisivat käytännössä yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain säännöksiä. Huumausainetestauksen tavoitteena on työryhmämuiston mukaan työturvallisuuden parantaminen nuorten työpajassa.

Hämeen ELY-keskus esittää näkemyksensä, että kyseisessä pykälässä on paljon yhtäläisyyksiä SORA-lain vastaavien säännösten kanssa ja että huumausainetestaukselle on olemassa vankat perusteet. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olisi myös mietittävä sitä miten menetellään siinä tapauksessa, jos huumausainetestauksen perusteella havaitaan nuoren käyttävän huumeita ja/tai olevan huumaavien aineiden vaikutuksen alaisena työpajatoiminnassa (vrt. SORA-lainsäädännön toimenpiteet). Lakiesitys ottaa

ainoastaan kantaa huumausainetestauksiin, mutta ei siihen, mihin toimenpiteisiin testien perusteella voidaan ryhtyä.

Yksikön päällikkö

Jarmo Paukku

Kulttuuri- ja koulutusasiantuntija

Kristiina Vuusti